

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta

2022/2036(INI)

1.12.2022

LAUSUNTO

kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunnalta

sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokunnalle

sähköisestä hallinnosta ja sisämarkkinoiden toimintaa tukevien digitaalisten julkisten palvelujen nopeuttamisesta
(2022/2036(INI))

Valmistelija: Maria Grapini

PA_NonLeg

EHDOTUKSET

Kansalaisvapauksien sekä oikeus- ja sisäasioiden valiokunta pyytää asiasta vastaavaa sisämarkkina- ja kuluttajansuojavaliokuntaa sisällyttämään seuraavat ehdotukset päätöslauselmaesitykseen, jonka se myöhemmin hyväksyy:

1. toteaa, että sähköinen hallinto voi parantaa julkisten palvelujen ja julkishallinnon laatua, tehokkuutta ja saatavuutta ja samalla lisätä yleisön osallistumista; katsoo, että on tärkeää toteuttaa digitalisaatio, joka lisää julkisten verkkopalvelujen saatavuutta, jotta suhteita kansalaisiin, yrityksiin, työntekijöihin ja hallintoon voidaan helpottaa ja niiden turvallisuus voidaan varmistaa;
2. on vahvasti sitä mieltä, että sähköisessä hallinnossa olisi noudatettava perusoikeuksia, erityisesti oikeutta syrjimättömyyteen, yksityisyyteen ja tietosuojaan, samalla kun varmistetaan, että kansalaiset voivat valvoa henkilötietojaan; vaatii tietosuojaviranomaisten tiukkaa valvontaa ja virkamiesten asianmukaista koulutusta; korostaa, että hallintoviranomaisten, jotka käyttävät henkilötietoja sähköistä hallintoa koskevien sitoumustensa täyttämässä, olisi näytettävä hyvää esimerkkiä edistämällä tietosuojakulttuuria eri osastoissaan, jotta voidaan lisätä luottamusta kansalaisten keskuudessa ja kannustaa heitä sähköisen hallinnon palvelujen ja välineiden käyttämiseen; kehottaa siksi viranomaisia tukemaan tietosuojavastaaviaan asianmukaisesti ja antamaan selkeät ja täydelliset tiedot verkkosivustoillaan sekä investoimaan turvalliseen tieto- ja viestintäteknikkaan;
3. huomauttaa, että julkisissa palveluissa on tapahtunut merkittäviä teknologisia muutoksia, kuten se, että suora verkkoviestintä kansalaisten kanssa ja uusien tietoteknisten välineiden käyttö ovat lisääntyneet, jotta voidaan parantaa yleisölle tarjottavien palvelujen laatua ja valikoimaa; kehottaa nykyaikaistamaan julkishallintoa keskittyen kansalaisille tarjottavien palvelujen tehokkuuden, vaikuttavuuden, nopeuden ja laadun parantamiseen; kehottaa komissiota mahdollistamaan parhaiden käytäntöjen ja menestystarinoiden vaihdon sähköisen hallinnon välineiden käyttöönoton edistämiseksi jäsenvaltioissa;
4. katsoo, että eurooppalainen digitaalinen identiteetti voisi olla väline, jolla helpotetaan sähköisen hallinnon palveluja; usko, että eurooppalaisen digitaalisen identiteetin lompakon olisi perustuttava tietojen minimoinnin ja käyttötarkoituksen rajoittamisen periaatteisiin, jotta kansalaiset voivat luottaa sähköisen hallinnon palveluihin ja siihen, että heidän perusoikeuksiaan ja tietojaan suojellaan täysimittaisesti; kehottaa siksi jäsenvaltioita säätämään eurooppalaisesta digitaalisen identiteetin lompakosta sen jälkeen, kun asiaa koskeva kehys on hyväksytty, ja lisäämään tietoisuutta kansalaistensa keskuudessa;
5. korostaa, että digitaalisen julkishallinnon olisi oltava avointa, vastuullista, osallistavaa ja saavutettavaa siten, että henkilöt, joilla on erilaisia tarpeita, voivat helposti käyttää julkishallinnon palveluja; muistuttaa, että erityisesti vammaisille ja ikääntyneille henkilöille olisi tarjottava aina vaihtoehtona henkilökohtaisia palveluja, jotta he voivat käyttää julkisia palveluja, mutta myös heikkoja digitaaitoja ja huonoja internetyhteyksiä olisi parannettava; muistuttaa, että julkishallinnon palvelujen tai muiden keskeisten palvelujen saatavuutta ei saisi rajoittaa tai estää henkilöiltä, jotka eivät käytä sähköisen

hallinnon palveluja;

6. muistuttaa, että yhtä aikaa julkisten palvelujen digitalisoinnin kanssa on taattava vakaan ja laadukkaan verkon kattavuus kaikille EU:n kansalaisille; kehottaa jäsenvaltioita kiinnittämään erityistä huomiota verkon laatuun etenkin maaseudulla;
7. panee merkille, että digitaalitalouden ja -yhteiskunnan indeksin 2022 mukaan vain 54 prosentilla 16–74-vuotiaista EU:n kansalaisista on digitaaliset perustaidot¹; muistuttaa kuitenkin, että hallinnollisten menettelyjen automatisointi voisi mahdollistaa merkittäviä parannuksia kansalaisten ja yritysten kannalta;
8. korostaa, että tekoälyn kehittämiseen ja käyttöön sähköisessä hallinnossa voi liittyä sekä riskejä että etuja; katsoo, että tekoälytekniikat ovat vaihtoehto, joilla voidaan parantaa julkisten palvelujen saavutettavuutta esimerkiksi pitkälle kehitettyjen asiointibottien avulla tai tarjota ratkaisuja kyberhyökkäysten kaltaisiin uhkiin, esimerkiksi havaitsemalla poikkeavuuksia ja suojaamalla kansalaisten tiedot; on huolissaan siitä, että tekoälyn vaarana on vahvistaa olemassa olevaa syrjintää, eriarvoisuutta ja sosiaalista syrjäytymistä sekä tunnistaa tai luokitella virheellisesti tiettyihin ryhmiin kuuluvia henkilöitä; kehottaa siksi ottamaan käyttöön tulevan tekoälysäädöksen mukaisia tehokkaita oikeussuojakeinoja, mukaan lukien ihmisen tekemät tarkastukset, tehokkaat valitusmekanismit sekä tekoälyn käyttöä sähköisessä hallinnossa koskeva avoimuus ja ehkäisemään automaatiosta johtuvaa syrjintää ja parantamaan tietoaineistojen laatua ja suunnittelua; korostaa, että monimuotoisuuden lisääminen koodausammattissa mahdollistaisi osallistavuuden parantamisen ja yksilöiden paremman edustuksen koodatuissa algoritmeissa; huomauttaa, että vuoden 2017 tietojen mukaan maailman tekoälytutkijoista vain 12 prosenttia on naisia²;
9. vaatii, että sähköisen hallinnon palvelujen on oltava luotettavia ja että niihin on sovellettava erittäin korkeita turvallisuuskriteereitä ihmisen valvonnassa, jotta estetään tietovuodot, tietoturvaloukkaukset sekä luvaton ja suhteeton pääsy henkilötietoihin; korostaa, että kansalaisten luottamus sähköiseen hallintoon voidaan saavuttaa vain, jos EU ja jäsenvaltiot voivat taata tietojen käsittelyn ja säilyttämisen turvallisuuden. muistuttaa avoimuuden merkityksestä kaikissa tietoturvaloukkaustapauksissa ja ottaa samalla huomioon kansallista turvallisuutta ja yleistä järjestystä koskevat vaatimukset asetuksen (EU) 2016/679 mukaisesti;
10. kehottaa jäsenvaltioita ja komissiota käyttämään vain sellaisia sähköisen hallinnon järjestelmiä, joissa henkilötietoja käsitellään tarvittaessa joko asetuksen (EU) 2016/679, asetuksen (EU) 2018/1725 tai direktiivin 2002/58/EY mukaisesti, kiinnittäen erityistä huomiota tietojen minimoimiseen, käyttötarkoituksen rajoittamiseen sekä sisäänrakennetun ja oletusarvoisen tietosuojan periaatteisiin;
11. korostaa Euroopan sähköistä hallintoa koskevien toimien jatkamisen merkitystä;

¹ Digital Economy and Society Index 2022 (Digitaalitalouden ja -yhteiskunnan indeksi 2022), Full European Analysis, Euroopan komissio, s. 20: <https://digital-strategy.ec.europa.eu/en/policies/desi>

² Raportti ”Algorithmic discrimination in Europe: Challenges and opportunities for gender equality and non-discrimination law”, Euroopan komissio, oikeus- ja kuluttaja-asioiden pääosasto ja sukupuolten tasa-arvoa ja syrjimättömyyttä käsittelevien oikeudellisten asiantuntijoiden eurooppalainen verkosto, 10. maaliskuuta 2021, s. 88; <https://op.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/082f1dbc-821d-11eb-9ac9-01aa75ed71a1>

kehottaa komissiota ottamaan huomioon kaikenlaiset tietosuojan ja syrjintään liittyvät haasteet, kun se ehdottaa sähköistä hallintoa koskevaa uutta pitkän aikavälin toimintasuunnitelmaa ja panee täytäntöön Euroopan digitaalisen kompassin, jotta varmistetaan, että nykyaikainen julkishallinto soveltuu digiaikaan ja että vuonna 2030 kaikki tärkeimmät julkiset palvelut EU:ssa ovat käytettävissä verkossa suojatulla, turvallisella ja syrjimättömällä tavalla.

**TIEDOT HYVÄKSYMISESTÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

Hyväksytty (pvä)	1.12.2022
Lopullisen äänestyksen tulos	+: 57 -: 4 0: 0
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet jäsenet	Abir Al-Sahlani, Konstantinos Arvanitis, Malik Azmani, Katarina Barley, Pietro Bartolo, Vladimír Bilčík, Karolin Braunsberger-Reinhold, Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Joachim Stanisław Brudziński, Patricia Chagnon, Caterina Chinnici, Clare Daly, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Cornelia Ernst, Nicolaus Fest, Sylvie Guillaume, Andrzej Halicki, Evin Incir, Sophia in 't Veld, Patryk Jaki, Marina Kaljurand, Moritz Körner, Alice Kuhnke, Jeroen Lenaers, Juan Fernando López Aguilar, Erik Marquardt, Nadine Morano, Javier Moreno Sánchez, Theresa Muigg, Maite Pagazaurtundúa, Paulo Rangel, Isabel Santos, Birgit Sippel, Vincenzo Sofo, Ramona Strugariu, Yana Toom, Milan Uhrík, Tom Vandendriessche, Jadwiga Wiśniewska, Javier Zarzalejos
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet varajäsenet	Daniel Freund, Alessandra Mussolini, Róza Thun und Hohenstein, Romana Tomc, Dragoş Tudorache, Tom Vandenkendelaere, Loránt Vincze
Lopullisessa äänestyksessä läsnä olleet sijaiset (209 art. 7 kohta)	Pablo Arias Echeverría, Jarosław Duda, Laura Ferrara, Emmanouil Fragkos, Krzysztof Hetman, Eva Kaili, Ska Keller, Alessandra Moretti, Ljudmila Novak, Andrey Novakov, Christine Schneider, Annie Schreijer-Pierik, Marc Tarabella

**LOPULLINEN ÄÄNESTYS NIMENHUUTOÄÄNESTYKSENÄ
LAUSUNNON ANTAVASSA VALIOKUNNASSA**

57	+
ECR	Joachim Stanisław Brudziński, Emmanouil Fragkos, Patryk Jaki, Vincenzo Sofo, Jadwiga Wiśniewska
NI	Laura Ferrara
PPE	Pablo Arias Echeverría, Vladimír Bilčík, Karolin Braunsberger-Reinhold, Jarosław Duda, Andrzej Halicki, Krzysztof Hetman, Jeroen Lenaers, Nadine Morano, Alessandra Mussolini, Ljudmila Novak, Andrey Novakov, Paulo Rangel, Christine Schneider, Annie Schreijer-Pierik, Romana Tomc, Tom Vandenkendelaere, Loránt Vincze, Javier Zarzalejos
RENEW	Abir Al-Sahlani, Malik Azmani, Lucia Ďuriš Nicholsonová, Sophia in 't Veld, Moritz Körner, Maite Pagazaurtundúa, Ramona Strugariu, Róza Thun und Hohenstein, Yana Toom, Dragoș Tudorache
S&D	Katarina Barley, Pietro Bartolo, Caterina Chinnici, Sylvie Guillaume, Evin Incir, Eva Kaili, Marina Kaljurand, Juan Fernando López Aguilar, Javier Moreno Sánchez, Alessandra Moretti, Theresa Muigg, Isabel Santos, Birgit Sippel, Marc Tarabella
THE LEFT	Konstantinos Arvanitis, Clare Daly, Cornelia Ernst
VERTS/ALE	Patrick Breyer, Saskia Bricmont, Daniel Freund, Ska Keller, Alice Kuhnke, Erik Marquardt

4	-
ID	Patricia Chagnon, Nicolaus Fest, Tom Vandendriessche
NI	Milan Uhrík

0	0

Symbolien selitys:

+ : puolesta

- : vastaan

0 : tyhjää